

Lecția – forma principală de proiectare și desfășurare a procesului de învățământ

Sistemul de învățământ este organizat pe clase și discipline de studiu, la care procesul de învățare școlară de baza este lecția. Aceasta permite o succesiune a activităților, ordonate după un orar pe clase și ani de studii.

În acest context ea rămâne forma de bază principală, dominantă la nivelul procesului de învățământ în cadrul căruia clasa de elevi desfășoară o activitate comună de învățare sub conducerea profesorului într-o anumită unitate de timp și anume oră școlară.

Pedagogia tradițională recomandă ca lecțiile să parcurgă într-o anumită succesiune și un anumit număr de etape : verificarea lecției anterioare, predarea, fixarea materialului predat.

O lecție este considerată reușită când obiectivele sale s-au realizat cât mai complet, mai mulți factori determină tipul sau varianta de lecție și anume conținutul și scopul lecției, metodele, procedeele și mijloacele tehnice folosite, materialul experimental și ilustrativ utilizat, cadrul de desfășurare a lecției, particularitățile de vârstă ale elevilor, nivelul clasei, personalitatea și stilul de lucru al profesorului.

Personalitatea puternică a profesorului trebuie să domine lecția dar în mod discret, din plan secundar, pentru că în prin planul lecției trebuie să stea elevul și participarea sa la lecție, punerea în situația de învățare, organizarea activității care să solicite efortul elevului în înțelegerea și fixarea cunoștințelor, ca și posibilitatea de a le utiliza în condiții diverse.

Se urmărește adaptarea formei la conținutul lecției pentru a se dezvolta gândirea elevilor, spiritul lor de observație, imaginația și inventivitatea, flexibilitatea în gândire și creativitatea pentru a se consolida trăsăturile intelectuale și morale, corespunzătoare scopurilor și obiectivelor învățământului.

Învățământul pe clase și lecții are calități și defecte pe care trebuie să le conștientizăm spre a le pune în evidență pe primele și a le atenua pe celelalte.

Principalele inconveniente ale sistemului pe clase și lecții sunt:

Tendința de nivelare și uniformizare a colectivului de elevi prin adresare către elevul cu posibilități medii, cei dotați fiind insuficient dotați, iar cei slabi fiindu-le depășite posibilitățile;

Activitatea frontală este puțin adaptabilă particularităților individuale ale elevilor, respectiv intereselor și aptitudinilor acestora;

Se pretinde elevilor însușirea cunoștințelor prelucrate și prezentate de profesor reducând inițiativa și nestimulând gândirea ca și învățarea în ritm propriu;

Situații reduse de feedback ce nu permit profesorului adaptarea din mers a prezentării informațiilor la posibilitățile de receptare ale elevilor, aceștia neaflând în timp util unde și când greșesc, spre autoreglarea efortului de învățare.

Toate aceste neajunsuri conduc la necesitatea perfecționării lecției. Perfecționarea lecției trebuie să vizeze, în principal, atenuarea tendinței de nivelare a procesului de învățământ, crearea unor clase de nivel formate din elevi cu rezultate apropiate sau prin divizarea clasei în două - trei grupe de nivel apropiat, cu care să se lucreze diferențiat prin recomandarea problemelor de dificultăți diferite, prin sarcini de învățare diferite.

O delimitare a scopului și a obiectelor lecției, a conținutului acesteia reduc gradul de prelucrare didactică la strictul necesar, sporind astfel efortul de asimilare și dezvoltând totodată gândirea elevilor prin metode participative.

Folosirea metodologiei de antrenare a elevilor (prin problematizare, dialog școlar, redescoperire, modelare, rezolvări de probleme) și realizarea unor lecții variate ca structură, pentru a se adapta mai bine conținutului și scopului didactic propus, reprezintă modalități destinate a reduce monotonia lecțiilor tipice, care deseori oboresc elevii.

Prin lecții participative este bine realizată informarea permanentă a profesorului asupra rezultatelor fiecărei secvențe a lecției, obținută prin întrebări de sondaj, prin verificare curentă sau de etapă.

Structura lecției

Structura se referă la componentele distinctive ale lecției, la secvențele acesteia, dar și la organizarea și succesiunea lor în timp. O structură adecvată trebuie să confere lecției unitatea logică, didactică, pedagogică, a etapelor sale. Ținând seama de sarcinile didactice, lecția are următoarea structură: momentul organizatoric, verificarea temei pentru vacanță, verificarea cunoștințelor, actualizarea cunoștințelor necesare la introducerea lecției noi, anunțarea titlului și scopul lecției noi, anunțarea obiectivelor operaționale, predarea noilor cunoștințe, fixarea noilor cunoștințe, precizarea temei pentru acasă.

Prof. Nicolae FUDULEA

Școala Gimnazială Beidaud, jud.Tulcea

